Národní shromáždění republiky československé. Životopisná a statistická příručka. Sestavil Miloslav Naske. — V Jičíně 1924. — Str. 248. — Cena Kč 32. — Redaktor korespondence Národního Shromážděni M. Naske sestavil tuto zajímavou příručku, již obdobnou mají všechny zákonodárné sbory, a bez níž nelze se dobře obejíti. Po krátkém vylíčení zákonodárné moci v československé republice, jednacích řádů obou sněmoven u nás, přináší kniha přehled výsledků voleb do Národního Shromáždění v roce 1920, rozdělení mandátů a definitivních volebních výsledků voleb v Podkarpatské Rusi. Na to obsahuje kniha vyjmenování klubů, výborů a úřadů, jak poslanecké sněmovny tak senátu. Největší část knihy obsahuje oddíl životopisný, v němž pod jednotlivou fotografií členů obou sněmoven jsou vždy uvedena životopisná data poslanců a senátorů. Data tato jsou u některých členů velice stručná, omezujíce se většinou pouze na data narození, po případě na nynější funkci, ale nutno přiznati, že někde při nejlepší vůli nebylo lze více podati. Kniha jest doplněna retrospektivní částí, v níž jsou uvedeni jednak veškeří členové vlády zemřelí, jednak sestavení minulých vlád, dále pak Národní Výbor a revoluční Národní Shromáždění. Kniha jest dobrou informační příručkou. dnk.

Josef Rybář: Praktický rádce v nemocenském, pensijním, úrazovém pojišťování a v působnosti závodních výborů, nákladem vlastním, v Praze, 1924, 86 stran, cena Kč 12. — Knížka tato obsahuje výtahy z rozhodnutí nejvyššího správního soudu v létech 1918—1923, abecedně sestavené, hlavně pokud rozhodnutí ta týkají se oboru působnosti zákona nemocenského. V oboru působnosti zákona pensijního není přehled úplný. Přes to však příručka tato bude vítanou pomůckou všem, kdož zabývají se praktickým prováděním sociálního pojištění.

Dr. Jindřich.

O poměru českých a maďarských právních dějin napsal do »Festschriftu« vydaném v »Prager Juristische Zeitschrift« roč. IV. s. II./III. na oslavu šedesátých narozenin sen. a univ. prof. L. Spiegla univ. prof. dr. Otto Peterka. Práce jeho nepřináší sice mnoho nového, neboť pracuje s výsledky, k nimž dospěli jiní, zvláště Kadlec,, Luschin. Krofta a Chaloupecký, přes to však jeho srovnání jsou neobyčejně zajímavá, protože ukazují množství podobností v právních poměrech obou zemí jako je původní rozdrobení na malá knížetství a vývoj centrální moci, vzrůst velikého majetku pozemkového, analogie mezi naší soustavou hradskou a komitátní, známá recepce českého horního práva pro slovenská horní města, shodný výklad pojmu »české koruny« a »svaté koruny uherské« a j. v. Naproti tomu vystupuje příkře rozdíl v různosti intensity recepce lenního práva, převaha organisace vojenské v Uhrách, poměr českého státu k Německé říši a směr k německé politice a naproti tomu sklon Maďarů k moci papežské atd. Nelze nikterak však souhlasiti, s Peterkovým srovnáním díla uherského právníka Verbőczyho s naším Vladislavským zřízením zemským, když až příliš se vtírá analogie s dílem Všehrdovým. Tu se zdá, že Peterka neměl veškeré bohaté naší literatury o poměru českého a uherského práva. Zejména článků Fajnorových o Všehrdu a Verbőczym, Rauschra o horním právu na Slovensku a ovšem, protože studie Peterkova byla napsána před Chaloupeckého »Starým Slovenskem«, chybí mu i vývody Chaloupeckého, aby k nim mohl zaujmouti kritické stanovisko. Ale i tak jeho studie je samozřejmě velmi vítaným příspěvkem k právním dějinám slovenským. Ča.

Nové zákony o peněžnictví. Sestavil a pozn. opatřil dr. L. Dvořák. Kampelíkova knihovna sv. IV., nákl. Kampelíkova fondu při Ústř. jedn. hosp. druž. Pr. 1924, str. 251, Kč 12·—.

Význam a důležitost osmi nových finančních zákonů z podzimního zasedání parlamentu vyvolaly již brzy po vyjití toto souhrnné vydání, určené hlavně pro venkovské družstevní kruhy. Vlastním zákonným tekstům jest předeslána rozpravná všeobecná část, v níž dr. Dvořák probírá motivy, jež vedly k vydání zákonů, sleduje povšechně,

do jaké míry bylo dosaženo chtěných cílů a rozbírá pravděpodobné jejich účinky. Hlavně se zabývá pěti zákony na ochranu vkladatelů. Upozorňuje důrazně na nebezpečnost domněnky, že není už nutno zachovávati opatrnost při vybírání peněžních ústavů, poněvadž úspěch nových zákonů závisí hlavně na osobních vlastnostech správních a zejména kontrolních orgánů peněžních ústavů. Těžisko ochrany při vkladech u bank vidí ve zvýšené osobní odpovědnosti orgánů banky. Žádá, aby revisí vedle bank byly podrobeny také podniky jimi financované, poněvadž jenom tak bude kontrola hospodářství úplná. Dále žádá o zákonné omezení nekalé soutěže peněžních ústavů (honby za vklady). Navrhuje také, aby bankéřská živnost byla prohlášena za koncesovanou. Probíraje zákon o fondu pro zmírnění poválečných ztrát dovozuje, že družstva byla nejhůře zasažena poválečnými poměry, a že bylo třeba jim aspoň částečně pomoci, aby ztráty neotřásly vůbec důvěrou ve veškeré družstevní podnikání. Ovšem fond může ztráty jen zmírniti. Družstva byla zbavena povinnosti k příspěvku, poněvadž nejsou chráněna všeobecným fondem před ztrátami v budoucnosti. Ovšem mohou býti při svazech zřízeny fondy, do nichž pak družstva musí přispívati; tyto fondy budou zejména proto důležité, poněvadž u nás není veřejného fondu pro úvěr družstvům na investice a provozování.

O zákonu o všeobecném fondu peněžních ústavů soudí, že přispěje k uklidnění našich peněžních poměrů, aniž ohrozí svědomitost a bedlivost vkladatelů a orgánů ústavů. Dr. Dvořák zdůrazňuje, že ústavy nemají vymahatelného nároku na podporu, jejíž výše se bude jistě říditi i podle jednání jejich správ.

Ku konci uvádí pak některé požadavky de lege ferenda; vedle uvedených již předpisů o nekalé soutěži a bankéřské živnosti žádá zejména úpravu právních poměrů kontribučenských fondů na Moravě a ve Slezsku, úpravu družstevnictví na Podkarpatské Rusi, zajištění kvalifikace revisorů peněžních ústavů a podrobení akc. společností a společností s r. o. této revisi, zajištění částek určených na pensijní zajištění peněžního úřednictva a umožnění přímého investičního úvěru průmyslu dluhopisy.

Teksty zákonů jsou opatřeny velice podrobným komentářem, rozbírajícím prakticky jednotlivé zákony a obsahujícím řadu praktických pokynů; kromě toho jsou v něm uvedeny četné souvislé právní předpisy. Kniha má značnou praktickou cenu i pro širší kruhy, než kterým jest předně určena a vyniká poměrnou značnou lácí, u našich vydání zákonů nebývalou. J. B.

Český Časopis Historický v dokončeném XXX. roč. vrátil se k předválečným poměrům nejen rozsahem, ale i obsahem co do kvality. V jednotlivých otázkách dotýká se hojně otázek právnických. Tak je tu uveřejněna podrobná studie o hospodářských převratech českých v stol. XV. a XVI. od moravského archiváře dra Hrubého, pak práce dra B. Mendla o sociální krisi měst ve stol. XIV. Dějin politických všímá si článek dra Kazbundy o rakouské vládě a konfinování Karla Havlíčka, jenž je čerpán z dosud neznámých pramenů archivů vídeňských a který předchází práci uveřejněné v minulém ročníku (srov. Všehrd V., 164) a analytický pokus ředitele zem. archivu dra J. B. Nováka o idei císařství římského a jejím vlivu na počátky českého politického smýšlení. Podobně velmi vítaným příspěvkem jsou bibliotékáře dra Volfa Dějiny novinářství v Čechách a vyslance dra Krofty o Antonínu Gindelym a české otázce r. 1879 a jeho poměru k rozdělení české university. Letos vyšel obvyklou metodou pracovaný již 3. desítiletý rejstřík bibliografický k roč. XXI.—XXX. prací dra Klika.

Nákladem S. Č. P. »Všehrd« v Praze. Redaktor dr. František Čáda.
Tiskl B. Štýblo v Praze, Václavské nám. 28.